

3. Zepharovich V. von, Mineralogisches Lexicon für das Kaiserthum Österreich II. Bd. (Wien 1873), str. 372.
4. Heddle F., Analysis of Stilbite of an unusual form, from Faröe. — Mineralogical Magazine Vol. 1., (1877), 91—92.
5. Doelter C., Handbuch der Mineralchemie II., 3. část, (Dresden-Leipzig 1921), 152—171.

Summary.

Two interesting occurrences of zeolithes in Bohemia.

I. According to HIBSCH'S papers (1, 2) the author presents a review of the localities of compact zeolithes (especially of the *natrolithe*) in the České Středohoří Mts. (Böhmisches Mittelgebirge) and deals more in detail with the compact *natrolithe* from Vrahožily (Frauschile) near Teplice-Šanov. *Natrolithe* from Vrahožily is macroscopically entirely compact; in other parts it is similar to thermal aragonite. Under the microscope it appears as an aggregate of natrolithe spherulites of a diameter 0.1—0.2 mms (See fig. 1 and 2). *Calcite*, *aragonite* and crystallised *natrolithe* occur (in the cavities) together with the compact *natrolithe*. — Density of the compact natrolithe is 2, 146, while the chemical composition is given on page 50.

II. *Desmine (stilbite)* together with *heulandite*, *albite*, *epidote siderite* and *pyrite* was found in the form of fanshaped and spherical aggregates of 2—3 cms diam. on an albitised and chloritised *gneiss*, which forms the foot wall of the *siderite* deposit in sw. Bohemia near Železná Kuda. Density of the *desmine* is 2.144, refractive indices $\alpha = 1.497$, $\gamma = 1.506$. Chemical composition see page 52) agrees with the known analyses of *desmine* (see DOELTER 5).

Mineralogický ústav Karlovy university.
Mineralogical Institute
of the Charles IV. University, Praha.

Kratší sdělení.

Fimbriaria fragrans Nees, nová zajímavá jatrovka v Čechách.

Objevil jsem ji na Litoměřicku, a to na břidličnatých svazích Polabí v úseku Velké Žernoseky — Libochovany dne 8. května t. r. s hojnými sporogony.

Je to druh xerofytní až xerothermo-fytní, jehož podrobný popis podává na př. C. MÜLLER 1907 (Lebermoose 1, 273). Sbíral jsem jej jednak na t. zv. Tříkřížném vrchu (= Dreikreuzberg) čili Kalvarii (kota 239) a pak na svazích „Venduly“ u Vel. Žernosek při ca 180—200 m. Jde o stanoviště neobyčejně výhodně položená, suchá a teplá, o údolní svahy vyznamenávající se bohatou květenou xerothermní, povětšinou však dnes již přeměněné ve vinice. Je charakterisují především porosty *Festuca vallesiaca* (namnoze význačně s hojnou *Cladonia rangiformis*), *F. duriuscula*, *Carex humilis*, *Stipa capillata* a *St. pennata* a j., na nich roste na př. *Astragalus exscapus*, *Verbascum phoeniceum*, *Alyssum montanum*, *Coronilla vaginalis*, *Iris bohémica*, *Anthericum liliago*, *Seseli hippomarathrum*, *Globularia*

Willkommii, *Oxytropis pilosa*, *Aster linosyris*, *Arabis auriculata* atd. a z dřevin na př. *Quercus pubescens*, *Coloneaster integerrima*, *Prunus fruticoso* a j.

Naše jatrovka porůstá volná místočka půdy mezi jednotlivými trsy na skalních teráskách, ve společnosti *Grimaldia fragrans* Corda a *Riccia Bischoffii* Hübn. (které jsou tu hojně), některých mechů a drobných efemerních semenných rostlinek (na př. *Draba verna*), v iniciálních stadiích mezi kmínky *Sedum album* a pod.

Fimbriaria fragrans vykazuje velmi disjunktní areál a náleží ve střední Evropě ke vzácným starým typům. Její lokality spadají vesměs v xerothermní území. Ve středodunajské pánvi se udává kromě ČSR (srovnej v C. MÜLLER, l. c. p. 273) z Dolních Rakous (Krems, Groisbach a Dürnstein na Dunaji). Končí na Harci. Na území Československé republiky byla nalezena po prvé na Zoboru u Nitra (V. VLACH, Věda přírod. X., 1929, 275); na Moravě na Rokytne (J. SUZA, Bot. Jahrb. LXV, 1932, 70) a na Čebínce u Tišnova (J. PODPĚRA, Příroda XXVII, 1934, 176).

Výskyt *Fimbriaria fragrans* v xerothermní oblasti české se dal vzhledem na její lokality na jižním předhoří Harce očekávat. Pro jatrovkovou floru Českého Středohoří je to stejně zajímavý přírůstek jako na př. *Targionia hypophylla* L. na znělcovém Borečském vrchu (R. STEPPAN, Natur u. Heimat III, 1933, 87) neb *Riccia Bischoffii* Hübn. na Radobýlu (A. HILITZER, Čas. Nár. Mus. 1928), na Holém kopci u Sutomé blíže Třebenic (J. ŠIMR, Čas. Nár. Mus. CIX, 1935, 151) a na více místech v Polabí (K. PREIS, Natur u. Heimat, VI, 1935, 118).

Je zajímavé, že právě v území krystalických břidlic se daří u nás xerofytním jatrovkám nejlépe, jak tomu právě u Vel. Žernosek nasvědčuje na př. silný rozmach *Grimaldia fragrans* a *Riccia Bischoffii* a dále výskyt *Fimbriaria fragrans* a *Riccia intumescens* a j. Tentýž zjev znám z xerothermní oblasti na jihozápadní Moravě.

Résumé: *Fimbriaria fragrans* Nees, une nouvelle hépatique de la Bohême. Récoltée sur les pentes rocheuses ensoleillées (de schistes) dans la vallée de l'Elbe (Labe) à Velké Žernoseky au Nord de Litoměřice dans la région végétale xérotherme de la Bohême centrale.

J. Suza.

*

Funaria mediterranea Lindb., nový příslušník mechové flory české.

Drobný tento zkroutek jsem našel na Tříkřížném vrchu (= Dreikreuzberg) čili Kalvarii u Velkých Žernosek blíže Litoměřic dne 8. května t. r. se sporogony úplně vyzrálými.

Vyskytuje se na skalnatém svahu (krystalické břidly) k Labi, vhodně exponovaném, suchém a teplém, roztroušen na jemné prsti terásek asi při 180—230 m. Celkový ráz vegetačního krytu je tu vysloveně xerothermní, dobře vyhraněný útvar středoevropské stepi skalní, s významnými druhy východního a jižního původu.

Funaria mediterranea náleží k posledním; lze ji označiti podle celkového rozšíření jako element mediterranní, přesněji eury-mediterranní. Je podle K. MÖNKEMEYERA 1927 (Die Laubmoose Europas, IV, 394), kde je podána také její přesná diagnosa, ve Středozevní častější a ještě v Syrii, Mesopotamii a Příkladkazi; udává se též z Kalifornie. Z vlastní pánve středozevní proniká do střední Evropy — stejně jako celá řada rostlin semenných, mechorostů a lišejníků —